

дозу свог моралног ауторитета преко кога лакше владају њима и своје наредбе беспоговорно спроводе. Зато ма колико су једна држава и њени управљачи сигурни у себе и своју силу, увек се и потенцијално плаше да гнев према њима не изазове супротну и јачу силу која ће да их угрози па и сруши. Држава и власт траже и постижу код људи послушност, али знају код њих и да изазову и гнев и револт када пређу дозвољену границу и угрозе човека и његове слободе и интегритет. И држава (њени управљачи), али и поданици налазе се у стању узајамног страха јер исто онако како се народ плаши државе и власти, тако се и власт (и властодршци) плаше народног револта и побуне. Тако се легитимност показује као најбољи лек за решење овог хроничног неповерења између оних који владају и оних над којима се влада. Она помаже да се њихове воље сусретну и донекле споје, јер, како каже W. Hennis, ако су консензус и воља управљача и поданика исте, онда је срећан и благословен њихов живот.

2. РАЗЛИКОВАЊЕ ЛЕГИТИМНОСТИ И ЛЕГАЛИТЕТА

Већ је речено да је легитимност један политички (и социолошки) појам и проблем и да се разликује од неких других, језички сличних појмова и термина. Тако легитимност звучи језички најближе појму легалности али се од њега суштински разликује. Према већини теоретичара (који се њоме бави), легитимност претпоставља пристанак припадника једне државе на постојеће институције власти и њихове вршиоце зато што су, или у складу са идеалима и начелима правде, једнакости и сл. или зато што су образовани по одређеним процедуралним правилима.

Легитимност је пре свега повезана са пристанком народа, његовом вером (уверењем) да су постојеће институције власти и њихови вршиоци у сагласности са идеалима и вредностима које су за њих најпожељније. За разлику од ње, легалност је пре свега правни појам и значи организовање и рад институција власти и вршилаца те власти у складу са позитивним правом, важећим законима. Легитимност се добија одлуком већине; пристанком већине народа, док се легалност изводи и постиже поштовањем закона, ма какав он био: добар или лош, популаран или не у народу, да ли ужива или не његову подршку или пристанак. Изузетно и такав закон (законе) народ може да „усагласи“ са својом вољом и пристанком а то ће бити ако изазове процедуру тзв. народног вета, ако покрене поступак да се поништи један такав ненародни и недемократски закон и ако се о томе непосредним гласањем и изјасни. Иако се легитимност разликује од легалности, ова два појма иду један уз други јер и савремена, али и класична, политичка